

naša zvezda

Adventna meditacija

V adventu postajajo dnevi vedno krajši. Vse hitreje prehajajo popoldnevi v mrak in noč. Ko še zapade sneg in pobeli vrhove in doline, tedaj vemo in čutimo: božič je blizu!

Božič! Kaj nam pomeni ta beseda? Je mar samo neko romantično, sentimentalno, pesniško čustvo? Poezija svete noči, kakor pravimo? Ali nam vzbuja še celo samo ono veselje, da se bodo pričele počitnice, tako dolgo zaželjene in tako težko pričakovane, ki nas za nekaj časa odrešijo pustih šolskih klopi? Je to vse naše božično »odrešenje«? To, da bomo lahko privezali na noge smučke in odšli v božjo naravo, vso v zimsko obleko odeto? Je to vse naše pričakovanje in hrepenenje? Morda gledaš pred seboj svetlo božično drevo in pod njim vse polno darov? Ti je to simbol druge luči in drugih višjih darov, ali Ti je to zadnje? Ali sanjaš o »božičku«, tej moderni neokusnosti, ki napravi iz svetega praznika svetno praznoto? Naredil boš jaslice. Saj je to lepa naša navada, v veselje otrokom, naš narodni običaj, stara tradicija! Nič več? Stal boš ob njih, kaj Ti bodo govorile? O nekdanjem, že davnem dogodku, o tem, kar je bilo, o zgodovini, ali pa tudi o sedanjosti, o novem rojstvu Jezusovem, ki naj spet pride in v Tebi in meni odreši, kar je neodrešenega, oživi, kar je mrtvega!?

Tudi jaslice še niso vse, še niso božič in sveti večer. Tudi v Betlehemu so stale, prve in prave, pa jih Betlehemčani niso razumeli. Vsa sveta skrivnost je šla mimo njih. Gledali so, pa niso videli; vabila jih je, pa so jo odklonili, niso imeli prostora zanjo!

Zakaj ne? Mar niso pričakovali z vsem sreem te svete noči? Ali ni bil njihov dolgi advent neprestan klic po tem svetem večeru? Da, a niso prav pričakovali! Hrepeneli so po odrešeniku, a po drugačnem kot je bil Kristus. Ustvarili so si o njem svojo sliko, po svojih željah in po svojih nagibih: prišel bo Mesija, mogočen kralj, ki bo vse druge narode premagal, ki bo prinesel izvoljenemu narodu čast in bogastvo, uživanja in sreče, življenje brez truda in brez trpljenja. To je bil njihov ideal! Po tem so hrepeneli, zato pa niso prepoznali pravega Mesije. Prišel je majhen in reven, skrit in ponižen; prinašal je odrešenje duš, bogastvo milosti — za takega niso imeli smisla! Njegov svet jim je bil tuj, niso ga razumeli. Njihove oči so bile obrnjene drugam. Zato so ga zgrešili. Božič je šel mimo njih.

Koliko jih je danes, ki jim je tudi na sveti večer, kljub bogato razsvetljenemu božičnemu drevescu, Jezusov svet tuj, jaslice prazne, brez vsebine! Njim je božič samo navada, samo ime, morda še gospodarska zadeva. Morda reklama. V Berlinu je neka trgovina delikates imela v izložbi tole reklamo: Zu Weihnachten — auf Wein achten! Profanacija! To je njihov svet! Drugega odrešenja si hočejo, odrešenja telesa, ne duše. Pozabili so, da ni odrešenja telesa brez odrešenja duše. Zato jim ni za Kristusa, ni za življenje milosti. Nadnaravni svet jim je deveta dežela, o kateri niti sanjajo ne več! Njihov raj je raj na zemlji, zato ne marajo revnega deteta v revnih jaslicah. Jaslice so prazne, ker so jim duše prazne; o, da bi se v te njihove jaslice rodil letos, drugo leto, pravi, živi Jezus! Molimo zanje: Veni, Domine, noli tardare!

Pa še drugo beremo v svetem pismu: Betlehemčani niso imeli prostora za Kristusa! Vse so že zasedli drugi. Zato je moral biti rojen zunaj mesta, v temi in mrazu. Lepo in globoko bomo praznovali pravi božič, če bomo imeli za Jezusa prostora v svojem sreju! So ga mar že vsega drugi zasedli? Drugi, Kristusu tuji nazori, misli, ki so daleč od njega, druga čustva,

mrzla zanj, drugi ideali, druga hrepenenja, drugi cilji in načrti? Na srce, ki je polno vsega, samo božjega prazno, bo tudi na sveti večer Jezus zastoj trkal. Šel bo mimo, drugam! Morda imaš še prostora zanj, a premalo! Kristus pri nas ni zadovoljen s skromnim kotičkom v našem sreju, kjer bi životaril stisjen med drugimi! Ves prostor hoče, ker hoče kraljevati! To je ravno njegova »nesreča«: ne mara polovičarstva! Vse hoče zase: Tvoje srce in Tvojo voljo, Tvoje misli in Tvoje delo, Tvoje molitev, vero in ljubezen, Tvoje trpljenje in veselje! Tega se morda bojiš! Nekaj bi mu odstopil, a vse? Nekaj hočeš obdržati zase, kjer boš svoj gospod, kjer boš delal po svoji volji brez Kristusa! Ti pol — On pol! V takem sreju ni dovolj prostora zanj!

Advent nam naj bo vsem čas hrepenenja po pravem Mesiju, po pravem Odrešeniku naših duš. Pripravimo zanj svoja sreca! »Pripravite pot Gospodu! Izravnajte njegove steze! Vsaka dolina naj se izpolni in vsak grič in hrib naj se zniža! In kar je krivo, naj bo ravno, in kar je hrapavo, naj postane gladka pot!« (Lk. 3. 4–5.) Tako bo na sveti večer prostora za Jezusa v Tvojem sreju. Tvoje jaslice ne bodo prazne!

Dr. Ignacij Lenček.

Poglejte nas, preštejte nas

Acies ordinata.

Veliko nas je kongreganistov na Slovenskem. Naše število gre v tisoče. Seveda, v primeri s številom srednješolcev, nas je še veliko premalo; saj tvorimo komaj dve desetini dijaštva. Toda človeku prihaja vedno znova misel: da bi bili mi vsi, kar nas je kongreganistov, zares pravi, resnični kongreganisti! Odločna, pogumna, dobro izvežbana in oborožena četa pod praporom Brezmadežne, polna svetega ognja in pripravljenosti za žrtve v službi Kristusa Kralja. Acies ordinata. — To bi bila vesela na srednjih šolah.

Kaj nam še manjka?

Duha, ki veje iz Pravil MK in njene slavne zgodovine, moramo obuditi v nas. Čim bolj bomo poživili tega duha v nas, čim vestneje se bomo držali starih, svetih izročil, tem več življenjske sile bo prešlo v nas. Naj se zavedajo vsi člani, posebno še odborniki svoje odgovornosti in skrbno pregledajo svojo smer. Neorientiranost je povsod zelo pogubna.

MK brez globokega verskega prizadevanja članov, brez shodov, brez živega verskega apostolata je nesmisel.

Naj zagori naš ogenj tudi ob plamenih sodobnih gorečih MK izven naših meja. Prinašali bomo njih poročila v našem listu. Dobro pa bi bilo, če bi vsaka MK naročila vsaj en inozemski kongregacijski list.

Naš naraščaj.

Potrebno je predvsem, da posveti vsaka kongregacija največjo skrb izoblikovanju svojega naraščaja. Nikar ne sprejemajmo prezgodaj! Kako naj obljubi pri sprejemu, da bo dober kongreganist, če niti točno ne ve, kaj se od njega zahteva? Predno je kdo sprejet za člana, mora torej dobro vedeti, kaj je in kaj hoče MK; mora dokazati, da jo ceni in ljubi, da se zna premagovati in žrtvovati, da se hoče odlikovati v službi Kristusa Kralja in Njegove svete Matere.

Osmi december

nas je zbral okrog naše Matere in Kraljice. Obnovili smo svoje posvečenje iz srca in zares. Molimo, da Brezmadežna blagoslovi naše vrste. P. Vrtovec S. J.

★

120 kongreganistov-jetnikov. — Na praznik sv. Ivana Berchmusa je dospela v Rim žalostna, a zanesljiva vest, da so rdeči v Barceloni polovili in zaprli 120 mladih kongreganistov. Bržčas so našli rdeči kakšen zapisnik njih MK. Trpeti morajo torej zato, ker so dobri katoličani in kongreganisti. Morda jih čaka smrt, zadnja žrtev za Kristusa. Ne bodo prvi, ki so darovali v Španiji svoje življenje za svojo vero. Zaslužijo pa vsi ne le naše sožalje, marveč tudi naše čestitke. Svojim težko preizkušenim sokongreganistom in bratom kličemo: Trpimo z vami; molimo za vas in ponosni smo na vas! Bojujte dober boj do konca! Vaša žrtev je najlepša krona naše kongregacijske dolžnosti: »Braniti Cerkev Jezusa Kristusa pred napadi brezbožnikov.«

**Blagoslovljene božične
praznike in
srečno novo leto!**

Dr. Joža Lovrenčič:

Marija v naši narodni epski pesmi

Odlomek iz predavanja »Versko življenje v naši narodni pesmi«.

2. Marija in romarji.

(Dalje.)

Novodobna prometna sredstva so zbrisala poezijo romanja in božjih poti. Danes ne romamo več, danes ne hodimo več na božjo pot, danes se le še vozimo na Brezje, na Višarje in kamorkoli, kakor bi šli na izlet, na turo... Nič več ni one zbranosti, one duhovne poglobitve, ki so jo poznali naši predniki in nam jo zapustili v pesmih z lepimi romarskimi motivi.

Romanje je pomenilo prvotno božjo pot v Romo — Rim, pozneje pa božjo pot h katerikoli cerkvi, zlasti k Marijinim svetiščem.

V naši narodni pesmi imamo še spomin na prvotno romanje v »Ozele- nelih romarskih palicah«:

Tam stoji stezica vglajena.
Po stezi so prišli romarji tri,
sveti možje gredo v Rim. (Strekelj, I. 191.)

Pred rimskimi vrati so čakali in klicali vratarja, da bi jim odprl, a preden so mogli v mesto, je moral vratar še vprašati papeža, ki je naročil, naj vzamejo romarjem palice in jih vsadijo:

»Če vse palce ozelené,
zagvišno so pravični vsi.«

Vratar je to storil in izkazalo se je, da so pravični, ker

Palce so obzelenele vse,
vsaka pognala tri vrhó.

S kako pobožnostjo so romali v davnih dneh, nam priča pesem »Hudič skuša romarja«, ki

... se spravlja na božji pot
z Lokavskega na svete Višarje

in ga je trikrat zaustavila »huda hudoba motljiva« ter ga skušala zavrniti, a ji je odgovarjal:

Jes grem na božji pot,
na lube svete Višarje,
k je Marija v nebesih kronana,

ter se je vdano predal božji volji. Res, pot je bila dolga in naporna, romar je težko šel, a — sam Bog mu je stopinje štel. Še več: zvonovi so sami zazvonili, vrata se sama odprla, sveče se same vžgale in

Sam Ježuš mu je mašo bral,
en angele je poleg stal. (Strekelj, I. 190.)

Na Bledu si že bil in si se prepeljal na otok »z valovami obdani« ter počastil Marijo in še potegnil za vrv, da se je oglasil zvon želja... V prihodnost si mislil, za preteklost ti ni bilo. Pa veš, da je bilo pri Mariji Devici na jezeru nekoč drugače?

Tam je bilo enkrat tako,
da je blo sedem terov, sedem zvonov,
še je zvonil' tako lepo,
de se je tožil' romarjem domu

in so začeli gosti in plesati, kar se je Mariji »za zlo« zdelo in je prosila Jezusa:

»O Jezus, moj ljubi sin,
ozri se doli iz nebes,
pošlji romarjam en velik tres!«

In Jezus je poslal res velik potres, da so se vsi potonili, a bili tudi vsi izveličani, razen dveh, ki sta začela gosti in plesati. (Strekelj, I. 290.)

Spominjam se še, kako sem doma kot otrok poslušal s sveto grozo ono pesem o Romarici grešnici, ki jo pozna Strekelj samo s Tolminskega:

Oj romarji se zbirajo
k Mater božji na jezero,

a ko posedajo v barčico, »se če potoniti«. Vsi so iz sebe in prosijo:

»Pomagaj Bog, vi Marija,
Mati božja na jezeru! —
Zložimo romarji po krajcarji,
vkupimo Mariji novi plajš!«

Kupili so nov plašč, a barčica se hoče le potoniti. Pa zberejo po zeksarji Mariji za nov zvon, kar le še nič ne pomaga. Tudi ko so zbrali po tolarji in kupili Mariji kelih zlat, ni bilo nič bolje. Šele ko se obtoži romarica grešnica in sama ukaže:

»Primité me za belo rokó,
vrzite me v globoko vodó«

ter to storiijo in se »voda razplati, za njo žveplen ogenj gori«, šele tedaj

Barčica po vod' je plavala

in so mogli romarji spet prositi in peti:

»Pomagaj Bog, vi Marija,
Mati božja na jezeru!« (Strekelj, I. 292.) (Dalje.)

Betlehemska legenda

Nekoč se je sveta Devica napravila na pot. Prišla je do kočice ubogega kmeta in ga prosila za prenočišče, saj ni vedela, kje naj prenoči.

Hudi vaški psi ji niso nič žalega storili, ampak so veselo mahljali s svojimi repi. Nerazumna stvar je pač spoznala, kakšen gost je potrkal na vrata, toda kmet tega še slutil ni. Na dolgo in široko se je začel opravičevati, da ji ne more dati prenočišča, češ, da je kočica preozka in da ima mnogo otrok, tako, da ni za nikogar več prostora v njej.

»Lepa gospa,« je nazadnje rekel, »pa pojdite v moj hlev, da boste mogli tam mirno prenočiti, kajti v koči vam pri najboljši volji ne morem dati prenočišča.«

Sredi noči je kmeta zbudila nenavadna svetloba. Pogledal je skozi okno na dvorišče in videl v svoje začudenje, kako je nenavadno svetla zvezda obstala nad njegovim hlevom, in kako se je množica zlatokrilnih angelov spuščala na slamnato streho. Kakor jata golobov, so angeli obkrožali hlev in veselo peli, da je Devica rodila božjega Sina. Razločno je spoznal njihov slavospev: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje. Ubogi kmet je bil ves prestrašen in je začel zdihovati: »Rajši bi šel sam s svojimi otroki spat na prag, in tebi, Devica, prepustil vso kočico, samo, če bi vedel, kdo si. Ah, ko bi jaz to prej vedel!«

V hlevu pa se je treslo Dete od mraza in Mati je vzela pajčolan z glave in napravila iz njega plenice. Pokrila ga je s slamo, da ne bi prezebal, zibala ga je in pela: »Spi Jezušček, spi.« Odklonila je pomoč angelov in sama skrbela za otroka, saj niti angel ne more nadomestiti matere.

Vest o Jezusovem rojstvu se je hitro razširila. Najprej je prišla do ubo-

gih in preprostih pastirjev na poljani. Prebudili so se iz spanja in naročeno jim je bilo, naj hite in pozdravijo Gospoda sveta. Da leži na slami v jaslih v veliki revščini, skromno kot poljska roža, čeprav je Vladar sveta, jim je bilo rečeno. — Angelskemu slavospevu in Marijini uspavanki so se pridružili zdaj glasovi pastirjev. Igrali so na piščali otroku svoje najlepše melodije, mu delali kratek čas, da bi razveselili božje Dete. Jezušček je gledal vse to in se jim je hvaležno smehljal. Z iskrenim srcem so mu prinesli svoje darove in ga prosili, naj jih milostno sprejme.

Sveta Mati božja pa se je med tem trudila v hlevu, ki je bil poln nebeške svetlobe in zemeljskega vrvenja. Prijazno in veselo je bodrila pastirje k veselju. In res, bilo je tako živahno in veselo, kakor da bi se sama nebesa spustila na zemljo.

Kmet pa — vaški kovač — je bil za prenočišče, ki ga je dal Jezusu in Mariji, čudovito poplačan. Imel je namreč prav ljubko hčer, ki pa je bila brez rok. Ta ubogi otrok se je prikradel do jasli, med angele in pastirje in gledal Dete s svojimi svetlimi očmi. Ponižno in skromno je tamkaj stal in se čutil vsemu, kar se je godilo. Ko je Marija zagledala ubogo kovačevo hčerko, je sočutno rekla: »Podaj mi moje Dete iz jasli!« Deklici se je utrnila solza iz oči, približala se ji je in bridko zavzdihnila: »Kako naj vam jaz revica podam otroka, ko sem brez rok.« »Le vzemi ga,« je blagohotno odvrnila Devica. In deklica je poskusila in glej čudo, dobila je roke in je mogla podati Mariji Dete. Vsa srečna je zdaj stegnila svoje roke proti nebu in jih veselo pregibala, kakor breza, ki spomladi ziblje svoje veje. Smejala in jokala se je od velike sreče in veselo vzkliknila: »Zdaj imam roke in morem z njimi moliti in delati!« (Po poljski legendi.)

Učenec, ki ga je Jezus ljubil

tako je označil sv. Janez sem sebe v evangeliju. Lahko si mislimo, s kakšnim občutjem neizmerne sreče!

Oče mu je bil Zebedej, ribič iz Bet-sajde, mati pa Salome, ki je poznej večkrat Jezusa spremljala in stala tudi pod križem.

Janez je bil najprej učenec sv. Janeza Krstnika. Le-ta je njemu in Andreju, bratu Simona Petra, pokazal Jezusa in rekel: »Glejte, Jagnje božje!« Šla sta za Jezusom. Jezus pa jima reče: »Kaj iščeta?« Odgovorila sta mu: »Rabi, kje stanuješ?« Veli jima: »Pridita in pogledajta.« Bilo je tedaj okrog devete ure, in tisti dan sta ostala pri Jezusu. (Prim. Jan 1, 35.) To je bilo prvo srečanje z Jezusom. — Pozneje je zapustil čoln in očeta in šel s svojim bratom Jakobom za vedno za Jezusom.

V začetku ni bil ravno krotkega značaja, marveč živega, viharnega. Vzljubljen pa je Gospoda z vso svojo mlado, čisto dušo. Gospod je pridal njemu in njegovemu bratu ime Boanerges, to je,

sinova groma. Ko je prišel Gospod s svojimi učenci, na poti v Jeruzalem, v samarijsko vas, jim Samarijani niso hoteli dati prenočišča. Jakob in Janez sta planila: »Gospod, ali hočeš, da rečeva, naj pride ogenj z neba in jih pokonča?« Jezus pa ju je posvaril: »Nisem prišel duše pogubljati, ampak reševati.«

Simon Peter in Zebedejeva sinova, ti trije so bili najveljavnejši v apostolskem zboru in vedno blizu Gospoda, da so bili priče najvažnejših dogodkov. Samo te tri je Jezus vzel s seboj na goro, kjer se jim je pokazal v svoji slavi, vzel tudi s seboj na Oljski gori, da so videli in slišali njegov smrtni boj. Toda samo eden izmed teh treh se je upal podpisati: »Učenec, ki ga je Jezus ljubil.« Ljubil je vse, njega najbolj.

In pri zadnji večerji je smel položiti svojo glavo na prsi Gospodove in poslušati utripe njegovega Srca. Stal je pod križem, ko so drugi zbežali. S križa se je Jezus ozrl nanj in rekel svoji materi: »Glej, tvoj sin!« Svojemu učencu

pa je rekel: »Glej, tvoja mati!« In od tiste ure je bila Marija Janezova mati in Janez njen sin.

Ne samo za Janeze, ki jih je sicer mnogo pri nas, ampak za nas vse velja: Če boš učenec, ki Jezusa ljubi, boš tudi učenec, ki ga Jezus ljubi in mu daje Marijo za mater! Kako boš potem bogat!

Testis

Sistematično brezboštvo

V Mehiki delajo brezbožniki po premišljenem satanskem načrtu. Na programu »za mladino« imajo naslednja poglavja, ki naj jih pri mladini na konkreten in živahen način obdelajo:

1. Religije — načini izkoriščanja.
  2. Širjenje ver s silo.
  3. Cerkev opravičuje razredno razliko.
  4. Medsebojna pomoč, ki si jo nudita Cerkev in aristokracija.
  5. Cerkev pozablja na narodovo blagostanje in hrepeni po časnih dobrinah.
  6. Cerkev nasprotuje izobraževalnemu delu države.
  7. Župnik se ima za predstavnika božje oblasti.
  8. Župnik, socialni parazit.
  9. Izgon duhovnikov in odprava bogočastja.
  10. Hinavska ponižnost duhovščine.
  11. Kritika krajevnih verskih predsodkov in znanstvena razlaga pojavov.
  12. Brezuspешnost zaobljub in spokornih del, ki se v kraju opravljajo. Svetinje, skapulirji ne koristijo nič.
  13. Tradicionalno bogastvo verskih družb in samostanov, pa utemeljenost konfiskacijskih zakonov.
  14. Znanstvene ugotovitve v primeri z lažmi katoliške duhovščine.
  15. Kritika vere v hudiča.
  16. Kritika vere v plačilo in kazen v nebesih.
  17. Kritika čudežev, ki jih pripisujejo krajevnim svetnikom ali tistim, ki jih otroci poznajo.
- Sest naslednjih: kako uničiti češčenje svetnikov, njih priprošnje, prikazni, čudeže. Končujejo s točko, ki nam kaže celotno mišljenje, ki je treba z njim prepojititi srea otrok:
24. Duhovščina ovira proletariat, da ne more doseči svojega ideala.
- Boj proti veri je povsod v jedru enak. Tudi pri nas lahko slišiš enake in podobne misli. Objavili smo jih zato, da se moreš pripraviti na odgovor na tako propagando pod krinko ne vem kakšne znanstvenosti. Ne bi bilo napačno, če bi kongregacije vodile tozadevne razgovore na svojih sestankih.

★

Dr. Ivan Pregelj: Osnovne črte iz književniške teorije. V Ljubljani 1936. Založila Jugoslovanska knjigarna. Str. 112.

Res je precej stvari v knjižici, ki jih dijak v šoli sliši ali jih ima v slovenskih čitankah, kakor: Kaj je epika, lirika, dramatika, ali: Kaj je bajka, pripovedka, basen, pravljica, legenda, ep, balada, novela, roman itd. Ali dosti pa dijaku nudi ta zanimiva knjižica novega, česar nima v svojih šolskih knjigah: n. pr. katere so najimenitnejše novele, povesti in romani vseh narodov; ali: Kako nastane dobra povest, ali: Kako nastane lirična pesem, ali: Katera drama se imenuje analitična, katera pa sintetična. Zanimiva je Pregljeva sodba o filmu (str. 82): »Razvoju nacionalne drame nasproti je razmah filmske igre, ki uvaja kozmopolitičnost v motivih in obrača pozornost ljudstva od žive in domače igre.« Ta sodba je važen donesek k vsemu tistemu, kar pravi o filmski umetnosti sv. oče Pij XI. v pismu na ameriške škofe (julija 1936). Nekatere pojme bi si želeli imeti razložene, n. pr. kaj je »vložna pesem« (str. 64), »ključni roman« (str. 40), »klimatična lepota« (str. 89). Na koncu imaš 160 vprašanj za svoje lastno razmišljanje. J. D.

Prihodnja številka
Naše Zvezde izide 15. januarja.

Fanta s farme

Povest iz zapuščenega kata Vaccaria

(Dalje.)

Moliti ni znal, zatorej je moral molčati. A roke je le sklenil.

»Brez dvoma zmeraj po laško moli,« si je mislil dobri Kiko, »saj je Italijan. Čeprav tako dobro govori portugalski, da se mu niti ne pozna, kje se je rodil, vendar z ljubim Bogom se pogovarja bržčas le v svoji materinščini, kakor ga je naučila njegova mati.« In zato se ni preveč čudil, ko je ta gost in novi tovariš ves čas vztrajno molčal.

Otroci so voščili materi lahko noč. Ko je videl Roberto veliko ljubezen in nežnost, ki so ju bili deležni ti otroci, se je v srečo ubogega »divjaka« iznova odprla velika rana in ga začela skeleti. Tih in brez besede je šel za Kikom v svojo sobo in mu zavidal ko angelu. Kiko mu je zaprl okna in prižgal luč. Za hip sta se spogledala in spričo tega pogleda, pristrčnega stiskanja roke in voščila »lahko noč«, je Robertu vzvalovila kri in zdelo se mu je, da mu bo razgnalo srce. To, da je videl, kako živi na svetu vendar le še eno bitje, ki meni o njem, da je dober in plemenit, je robatega fanta tako zmedlo, da ni vedel, ali je v tem vznemirjenost ali pa brezmejna bolečina.

Nato pa je ostal sam. Tako plaho, kakor bi ga kdo opazoval, se je ozrl po sobi. Prvo, kar je zagledal, je bila slika v preprostemu okvirju, ki je visela nad posteljo, pogrnjeno s snežnobelimi rjuhama. To podoba je tako dobro poznal, da bi bil od presenečenja skoraj zakričal: slika Matere božje..., slika Madone iz Pompejev!

O, saj je bila to ista slika, ki je visela nekoč v revni, mamini kamrici! Pred to sliko je molil z mamo sleherni večer in vsako jutro, ta slika je bila priča vseh njegovih lepih let v življenju.

Robert se je zastrmel v podobo, jo gledal in gledal in je vendar ni videl. Videl je le, kako gredo mimo njega ona presrečna leta in potem ona druga leta...

Ko se je spominjal teh drugih let, ga je začelo tako močno daviti, da je moral planiti k oknu, ga siloma odpreti in se nasloniti nanj, sicer bi se zadušil. In ko so mu ob spominu na srečna leta stopile vroče solze v oči, so dobile te oči zdaj trd izraz in so ga začele skeleti, skeleti v žerjavici, kjer ne tli nobeno upanje več.

Zraven v sobi je ležal Kiko in je že dolgo spal. Smehljaj se je in sanjal o

morju, o sinjem, čudovito-skrivnostnem morju. Bilo je že polnoči, ko je stopil Robert oklevaje k postelji, ki je bila tako čista, da že več let ni videl take. Trpko so se mu pretegnile ustnice, stresel je z glavo, ko da ne bi hotel odgovoriti na neko neizgovorjeno vprašanje. Slednjič je odložil orožje in pas na mizo, upihnil luč in se vrgel na tigrovo kožo, ki je ležala na mrzlih, trdih tleh.

3. — Belo in rdeče.

V pragozdu preži za slehernim drevom maščevanje. Zares, maščevanje, to je bila edina misel, ki so jo gojili Indijanci za bele lastnike vrtov, nasadov, kmetij in za gavhe. Beli pa... Nekaj jih je bilo pač še takih, ki so se le v sili borili z Indijanci in jih pobijali le v obrambi za življenje, saj je bilo vse tako tajno početje tudi uradno prepovedano. Največ farmarjev pa se je že leta in leta vojskovalo z Indijanci, kakor bi bila resnična vojna.

Ondi, kjer Ararangua v zahodni smeri beži pred pragozdom, kjer se spušča v puščino vse razjedeno in razrito gorovje Serra Garal, so bivali večinomoma stari, že skozi stoletja udomačeni Portugalci, ki so se bavili s poljedelstvom in živinorejo. Moški so bili divji, drzni pustolovci, ki pa so bili po katoliško krščeni in tudi ne popolnoma brez vere. A ker so se večno pričakali z Indijanci, so postali surovi in razbrzdani in se jim je pojmovanje tako zmedlo, da so smatrali za dobro delo, če so uničili rdečkožca. Ni ga bilo Indijanca, ki bi se smel srečati s takim posestnikom ali njegovim hlapcem; kajti lovili so ga začeli ko divjo zver.

Seveda tudi Indijanci niso bili kar tako po nedolžnem preganjani. Ker so ropali po pašnikih gavhov in pustošili nasade, so prav izzivali maščevanje belokožcev in za pravično kazeno so se spet maščevali z novimi napadi. — Na poljanah in v pragozdu so bile te razmere sredi preteklega stoletja vedno manj vzdržljive.

Precej teh razmer je bil kriv Ribeiro, lovec na Indijance. Njemu ni bilo toliko pri sreči, da bi se maščeval za prestano gorje Indijancev, marveč je bil bolj in bolj njegov glavni poklic ta, da se je v krvavih bitkah boril proti vsemu, kar je imelo rdečo kožo. Spričo svoje pištole, svojega facão (izgovori fakónga), pol metra dolgega, širokega noža, ni imel usmiljenja niti do žensk in otrok. Zanj so bili Bugri, Indijanci, le še zverine, divjačina. On je tudi že cele mesece na slehernem sestanku farmarjev zahteval, naj se zberejo in po načrtu uničijo, polovijo in pobijejo rdeče divjake. Le radi Biancha (Bianka), ki je bil tudi laške narodnosti in razsodnejši in kateri je zmeraj ugovarjal temu načrtu, so še odlašali z javno vojno proti Indijancem.

Za celo knjigo bi bilo pustolovčin, večkrat seveda močno pretiranih, ki jih je lovec na Indijance pripovedoval ob večerih pri ognjišču farmarjem, hlapcem in živinskim poganjačem. V brezupni nevarnosti ga je več ko enkrat tiščala smrt s koščenimi prsti za vrat, a zopet in zopet je odnesel več ali manj zdravo kožo iz usodnih dogodivščin, ki

so mu vsak dan pretile. Še pred nekaj tedni bi v borbi z velikim plesavcem Tangarájem assújem iz rodu Guarani-jev kmalu izgubil življenje, če bi se mu po njegovih žilah ne pretakala taka hladna in mirna kri.

Tedaj se je bil sklonil nad mrtveca, da bi po divjaški šegi odrezal uhelj svoji žrtvi. Nénadoma pa so se ovile žilave roke ko vezi njegovih prsi in zdelo se je, da mu bodo zlomile vsa rebra. Nato sta se brez besede ruvala, tako ruvala, da bi bil Ribeiro skoraj premagán, ker je bil Tangará assú močnejši. Slednjič se je Ribeiro posrečilo, da se je še enkrat povzpел in zasadil s poslednjimi močmi svoj veliki nož v sovražnikovo telo.

Tedaj je pobledel lovec na Indijance. A že čez nekaj minut je bil toliko priseben, da se je mogel šaliti. »Premagal sem ju,« je dejal, ko je prišel k znancu. »Dva sta bila! Glejte, da ju spravite s poti!«

Gostitelj, otroci in hlapci so se veselo zasmejali. Prav nič ni bilo čudno, da so se otroci v taki okolici, predvsem pa še dečki, kaj kmalu navzeli očetnih razbrzdanosti. Pač je imel še kdo teh mož kako pametno ženo ali dobro mater svojih otrok. Vendar so surovi in razuzdani prizori, ki so jih otroci le prevečkrat gledali, kolikor toliko vplivali nanje. Čim pa je kak fant imel petnajst let, tedaj si mogel brezpogojno pričakovati, da je zgled očeta že zdavnaj izpodrinil dobre opomine matere.

Kakršni so bili gospodarji, taki so bili tudi hlapci: posurovela druhal, ki se je je vse balo. Le preveč narahlo sta jim tičala pištola in nož za pasom. Malenkosten vzrok, pa so se že pretepali drug z drugim, da je bilo strah in groza. Vsi so bili strastni kvartači in pijanci; njih gostije in plesi so se malokdaj končali brez streljanja in preli-vanja krvi.

Samo lovec na Indijance in njegov zahodni sosed Freitas sta bila živinorejca. Vsi drugi, ki so se bili naselili v tistem kotu, so imeli velike nasade in polja v pragozdu na tisti zemlji, katero so jim pripravili njih predniki ali tudi že sami. Več teh posestev je bilo le četrtr ure oddaljenih od gozda. Do drugih je pa držala po ure dolga picada, steza, ki so si jo priseljenci prav izsekali z nožem — fakongom — med ovijalkami in lianami.

(Nadaljevanje.)

»Naša Zvezda«

Izdaja jo Škofijsko vodstvo DMK v Ljubljani in Mariboru (dr. T. Klinar).

Urejuje jo p. V. M. Vrtovec S. J. Izhaja ločeno za dijake in dijakinje, 14 dnevno med šolskim letom, 1. in 15. dne v mesecu.

Stane: celoletno 1936/37 za oba dela 30.— Din, celoletno 1936/37 za en del 15.— Din, posamezna (ločena) številka 1.— Din, pri poverjeniku za dijake — 50 Din.

Uprava: Ljubljana, Streliška ul. 12/II (Ljudski dom).

Rokopise naslavlajte na: Uredništvo NZ, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Tisk. Jugosl. tisk. v Ljubljani (K. Čeč).